

MYRS 25.02.2025 § 42

PPL/27/04.03.01/2025

## Asian esittely

Vastuuviranomainen: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Tavoiteohjelma: Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027

Toimintalinja ja hallinnonala: TL 1 ja TEM

Erityistavoite: 1.1

Hakemusnumero: 405758

Hakija: Oulun kirjailijaseura ry - Författarsällskapet i Uleåborg rf

Toteutusaika: 1.4.2025 – 31.5.2026

Toteuttamisalue: Oulu

### Hankekuvaus (tarve, tavoitteet, toimenpiteet):

Suomalaisen kirjallisuuden vienti vuonna 2022 oli arvoltaan 3,9 miljoonaa euroa. Summa kasvoi edellisvuodesta 5%, ja trendi on kasvava. Samaan aikaan ruotsalaisen kirjallisuuden vienti oli arvoltaan 32,8 miljoonaa euroa eli yli kahdeksankertainen Suomeen verrattuna. Suurin erottava tekijä on Ruotsissa toimivien ammattimaisten kirja-agentuurien moninkertainen määrä verrattuna Suomeen. On siis selvää, että Suomeen tarvitaan lisää kirja-agentuureja ja lisäksi nykyisten agentuurien toimintaedellytyksiä täytyy pystyä kasvattamaan.

Hankkeen tavoitteena on kasvattaa suomalaisen kirjallisuuden käännössopimusten määrää ja vientiä eri kielialueille lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä. Kirjallisuuskentän polarisaation takia hankkeessa painotus on pohjoissuomalaisen kirjallisuuden viennin edistämisessä.

Lisäksi hankkeessa selvitetään, voidaanko generatiivista tekoälyä ja konekäännöksiä käyttämällä saada riittävän korkeatasoinen käännösnäyte kaunokirjallisesta tekstistä. Mahdollisuus hyödyntää suomenkielistä Poro-kielimallia selvitetään yhteistyössä Silo AI:n kanssa. Samalla tutkitaan, voidaanko käännösnäytteitä toteuttaa laadukkaasti myös muille kielille kuin englanniksi. Hankkeessa myös selvitetään, minkä tasoisia äänikirjanäytteitä tekoälypohjaisilla konelukijoilla saadaan aikaiseksi.

Edelleen hankkeessa selvitetään, miten suunniteltu podcast löytäisi kuulijansa kohdemaissa. Oulun kirjailijaseuran aiemman vientihankkeen tuloksena syntyneen Black Hole -verkoston valmius kuunnella ja jaella podcastia on tutkittava. Lopullinen toive on, että podcast toimisi kirja-agentin tienavaajana kohdemarkkinoilla. Kuulijoiden kommenttien ja reaktioiden tukemana agentti voisi avata keskustelun paikallisen kustantajan kanssa.

Selvitystyön edetessä hankkeessa toteutetaan muutama pilotti-podcast, jotka julkaistaan ja jaellaan valitussa kohdemarkkinassa ja Black Hole -verkostoa hyödyntäen pyritään saamaan podcastille mahdollisimman laaja kuulijakunta. Pilotointiin liittyy kuulijatutkimus, josta saatavaa aineistoa hyödynnetään hankkeen loppupäätelmien tekemisessä.

Hankkeen konkreettisena tavoitteena on edistää useiden käännösoikeuksien myyntiä, esitellä suomalaista kirjallisuutta sekä samalla kasvattaa mielikuvaa Suomesta vahvana kulttuurin vientimaana.

Hankkeen konkreettiset toimenpiteet ovat:

- GenAI-palveluiden kartoitus sekä kokeilu.
- Äänikirjanäytteiden tekeminen tekoälyn avulla.
- Podcastien toteuttaminen.
- Podcastien ja äänikirjanäytteiden jakelukanavien (koeyleisöt) luominen ja testaaminen eri markkinoilla.
- Koemarkkinointiryhmässä toteutettava kuulijatutkimus.

Onnistuessaan hanke loisi täysin uudenlaisen kanavan kirjaviennin edistämiseksi. Vientiä tehdään tällä hetkellä käytännössä lähes jalkatyönä ja englanninkielisten, näytöltä luettavien tekstinäytteiden kanssa. Kuunneltava ja mahdollisesti jopa kohdemarkkinan omalla kielellä toteutettu käännösnäyte olisi jotain aivan muuta. Uusi markkinointityökalu ei poistaisi perinteistä kirja-agentin työtä, vaan se saattaisi jopa lisätä kirja-agenttien mahdollisuuksia löytää uusia mahdollisuuksia käännössopimusten löytämiseksi. Samalla voisi syntyä tilaa ja markkinoita myös uusille suomalaisille kirja-agentuureille.

#### **Kokonaiskustannusarvio (€):**

Henkilöstökustannukset: 72 578

Välilliset kustannukset: 29 031

Kustannukset yhteensä: 101 609

#### **Kokonaisrahoitus suunnitelma (€):**

Haettu EAKR- ja valtion rahoitus: 71 124

Kuntien rahoitus: 30 340

Muu julkinen rahoitus: 145

Yksityinen rahoitus:

Rahoitus yhteensä: 101 609

Hankearviointi, pisteet: 32/52 p.

Maakuntaohjelman toimintalinja: KT 3 A.

## **Eesitys**

Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö puoltaa hanketta rahoitettavaksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta.

Päätösesityksen perustelut:

Hanke tukee Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027 -ohjelmaa toimintalinjan ”Innovatiivinen Suomi” ja erityistavoitteen 1.1 ”Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen” osalta. Hankkeella mm. edistetään teknologioiden uutta soveltamista ja tuetaan uusien teknologioiden käyttöönottoa ja skaalautumista. Hankkeella on tavoitteena edistää pohjoissuomalaisen kirjallisuuden vientiä ja hankkeella edistetään myös Pohjois-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategian painopistettä ”Uudistuva ja hyvinvoiva Pohjois-Pohjanmaa” ja teemaa Digitaaliset palvelut ja tuotteet. Hanke on Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022 - 2025 mukainen erityisesti kehittämisteeman 3 (Yrittävä ja uudistuva Pohjois-Pohjanmaa) ja painopisteen A. (Yrittäjyyden kasvua, työllisyyttä ja työelämän muutoksia tukevien toimintaympäristöjen parantaminen) osalta.

## **Päätös**

Päätösesitys hyväksyttiin.